

SV. PRIMOŽ pri Šentjurju ob južni železnici - pčp sv. Primoža in Felicijana

Filiala, posvečena sv. Primožu in Felicijanu.

Orientacija pravilna. Cerkev leži v ravnini v n.v. 297 m.

Viri in literatura: Farna kronika.

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja, precej ožji in nižji, $\frac{3}{8}$ zaključeni prezbiterij ter na severu mu prizidan prizmatičen zvonik. Gradnja je kamnita, ometana (brizg.) ; sedlasta, strešasta, opečna, zvonikova osemstrano piramidasta, škrljeva. Cerkev je zelo majhna stavba, obdana od ovalnega pokopališkega obzidja.

Zunanjščina: Vso stavbo obdaja slaboten talni zidec ter preprost konkaven fabion. Pravokoten glavni oltar s polkrožno zaključenimi vrati, ki imajo toskansko šlenjene podboje, ima profilirano preklado s segmentnimi krili ter je iz začetka 18. stol. V osi fasade slede polkrožno zaključena niša z ljudsko izdelano skupino Križani: -Marija ter okrogla lina. Severna ladja na stena ima 2, južna 2, prezbiterijska južna 1, poševna pa 1 pp okno s stopnišastim ostenjem. V južni hajdini steni je preprost p portal, v vzhodni prezbiterijski pa lunetasto okno. Zvonica-zakristija ima v vzhodni steni kvadratno okno, v zapadni preprost p portal. Vhod v zvonik je v 1. nadstropju zapadne stene, zvonove line pa so enojne in toskansko členjene.

Notranjščina: Je zelo preprosta. Tlak je črno-bel-rdeč, cementen. Empora po čiva na 2 osemstranih lesenih stebrih. Ladjin obok je banjast s 4 pari sosvodnic. Slavolok je preprost. Prezbiterijski obok je križen s tristranim zaključkom. V zakristijo vodi profiliran p portal z močno preklado. Njegove vratnice so še originalne. Zakristija ima cementen tlak in križni obok.

Oprava: Glavni oltar je povprečno baročno delo 2. po. 18. stol. Oltar je

SV. PRIMIŽ pri Šentjurju ob južni železnici -p.c.sv. Primoža in Felicijana

običajnega koncepta ter okrašen s kipi: Primoža in Felicijana, Jožefa in Matije, nad obhodnima lokoma Andreja in Franca Ksaverija, v atiki Uršula Tabernakelj je iz srede 19. stol.

Stranska oltarja sta izdelek Rangusa iz Vojnika iz l. 1853. Držana sta v baročni tradiciji ter ju krasita veliki, polkrožno zaključeni slike, o. pl. predstavljajoči Marka in Valentina. Slika sta preprosta izdelka sredine 19. stol. Na Valentinovi sliki v ozadju je vidna naša cerkvena. Prižnica je preprosto delo 1. pol. 19. stol. Kancelo ji krasi dve slike olje, les, ki predstavljajo 4 evangeliste.

V zakristiji je omeniti omaro iz 18. stol., katero krasi trije med leseni svečnikoma, ki po ornamentiki še kažejo na začetek stoletja.

Oprema: Kelih je lep baročni izdelek iz sredine 18. stol., katerega krasi jermenje, školjkovina, mreža in vrtnice.

Vse ostalo je bp.

Zvonik: Zvonik je prizidan k prezibteriju, kar dokazuje ohranjeni belež zadnjega ~~zvonika~~, v 1. nadstropju, zvonika. Zvonova sta železna, KID-ova iz l. 1926.

Podstrešje: Oboki so kameniti. Ob priliki obokanja je bila ladja močno dvignjena.

Resume: Cerkev se prvič omenja 16. 3. 1457. ko je cesar Friderik III. dovolil imeti na dan Primoža in Felicijana, t.j. 9. junija, vsakoletni sejemni dan na cerkvenem ozemlju. Nadvojvoda Karel II. je l. 1583. prestavil tržni shod v Šentjur, kar je bilo znova portjeno l. 1598. Kdaj in kako je sejem prišel do et nazaj k Sv. Primožu, se ne ve, vendar je bil še

3.

Sv. PRIMOŽ pri Šentjurju ob južni železnici -p.c.sv. Primoža in Felicijana

v-19. stol. v modi ter se mu je pridružil še semenjski dan na praznik sv. Izidorja, dne 4. parila. Sedanja stavba je iz začetka 18. stol. V 2. pol. tega stoletja enkrat so jo obokali, na kar bi kazali cofasti zaključki obokov. Zvonik so prizidali kasneje, najverjetneje v 1. pol 19. stol., ko se ga že vidi na Valentinovi sliki.

Okolica: Okoli cerkve je bil nekoč pokopališče.

Konservatorske opombe: Cerkev je sicer v redu vzdrževana, a je močno razpokana.

Ostalo:

Opombe: V bližini cerkvice je rojst^{na} hiša znanega ljudskega roparja 2. pol. 19. stol. GUZEJA.

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str. 138, 138', zapiski 1960.